

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Национално тело за акредитацију
и обезбеђење квалитета
у високом образовању
Комисија за акредитацију
и проверу квалитета
Број: 612-00-00544/8/2020-03
Датум: 16. 12. 2021. године
Булевар Михајла Пупина 2
Београд

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ЗА СПЕЦИЈАЛНУ
ЕДУКАЦИЈУ И РЕХАБИЛИТАЦИЈУ

ПРИМЉЕНО: 17. 01. 2022		
Орг. јед.	Б р о ј	Прилог
	30/10	

На основу члана 21. став 1. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021 и 67/2021 - др. закон), члана 30. став 1. и члана 33. Закона о изменама и допунама Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, број 67/21), Комисија за акредитацију и проверу квалитета, на седници одржаној дана 16. 12. 2021. године, донела је

О Д Л У К У
о акредитацији студијског програма
Докторских академских студија (ДАС) – Специјална едукација и рехабилитација
особа са тешкоћама у менталном развоју

Утврђује се да Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, са седиштем у Београду, у улици Високог Стевана бр. 2, ПИБ: 101621989, Матични број: 07017766, испуњава прописане стандарде за акредитацију студијског програма Докторских академских студија (ДАС) – Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичких наука и научне области Специјална едукација и рехабилитација за упис **10 (десет) студената** у седишту Установе.

На основу ове одлуке, Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању ће донети уверење о акредитацији студијског програма из става 1. ове одлуке.

О б р а з л о ж е њ е

Високошколска установа Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију (у даљем тексту: ВШУ), са седиштем у Београду, у улици Високог Стевана бр. 2, је дана 27. 11. 2020. године поднела Захтев за акредитацију студијског програма Докторских академских студија (ДАС) – Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју (у даљем тексту: СП) под бројем 612-00-00544/2020-03.

У складу са чланом 21. став 2. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021 и 67/2021 - др. закон), Комисија за акредитацију и проверу квалитета (у даљем тексту: Комисија) образовала је Поткомисију за образовно-научно поље Медицинских наука (у даљем тексту: Поткомисија) ради утврђивања чињеница од значаја за доношење одлука о захтевима за акредитацију.

Комисија је усвојила Предлог за именовање рецензентске комисије на седници одржаној 21. 01. 2021. године, а директор Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању именовао је рецензентску комисију дана 25. 01. 2021. године.

Рецензентска комисија (у даљем тексту: РК) утврдила је чињенице од значаја за доношење одлуке о акредитацији СП увидом у поднету документацију и непосредним увидом у рад ВШУ. РК је дана 08. 09. 2021. године посетила ВШУ и након посете сачинила коначни извештај на српском и сажетак на енглеском језику, који укључује и евентуалне оправдане примедбе ВШУ, као и оцену квалитета анализираних СП, и поднела га Поткомисији на разматрање. На основу Извештаја РК, Поткомисија је поднела Извештај о оцени испуњености стандарда за акредитацију СП (у даљем тексту: Извештај) у коме је утврдила да су испуњени стандарди прописани Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма и предложила Комисији да донесе одлуку о акредитацији СП из диспозитива.

Комисија је, на седници одржаној дана 16. 12. 2021. године, на основу Извештаја Поткомисије и Извештаја РК, донела **Одлуку о акредитацији студијског програма Докторских академских студија (ДАС) – Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју**, који се реализује на ВШУ у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичких наука.

Констатује се да је ВШУ доставила документацију у складу са захтевима Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Сл. гласник РС” бр. 13/19, 1/21, 19/21) дана 27. 11. 2020. године.

На основу Извештаја РК, Извештаја Поткомисије и увида у поднету документацију за акредитацију СП, утврђена је испуњеност прописаних Стандарда за акредитацију студијског програма, сваког појединачно, што је документовано релевантним чињеницама.

Уводне табеле за установу су попуњене на одговарајући начин и прегледно упућују да установа испуњава стандарде за поновну акредитацију ДАС Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју. Детаљи су приказани у одговарајућим стандардима. Студијски програм обухвата све основне податке о студијском програму за које се тражи акредитација. Образовно-научно/уметничко поље наведено је у складу са Законом. Научна, стручна област наведена је у складу са листом области коју утврђује Национални савет. Обим, врста и дужина студија су у складу са Законом. Назив дипломе наведен је у складу са листом звања коју утврђује Национални савет.

Факултет има програм научноистраживачког рада и акредитован је од стране Одбора за акредитацију научноистраживачких организација Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије за обављање научноистраживачке делатности (број одлуке 660-01-00008/14), од 23.06.2020. У протеклих 5 година, од 787 студената који су завршили мастер, 51 студент је одбранио докторску дисертацију. Однос броја наставника (79) и броја наставника који су укључени у научноистраживачке пројекте (52) је 0,66. Однос броја укупног броја наставника и броја публикација у

часописима категорисаним од стране Министарства у последњих десет година је 79/794. Условe за менторство у изради докторске дисертација испуњава 49 наставника Факултета.

Стандард 1: Структура студијског програма

Студијски програм, ДАС Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју, садржи све елементе предвиђене Законом и стандардима. Студије обезбеђују 180 бодова ЕСПБ, а уписују их полазници који су кроз претходно школовање остварили 300 бодова ЕСПБ. Постоје два изборна блока за предмете прве и друге године студија. Укупан број бодова ЕСПБ на годишњем нивоу је 60. Докторска дисертација у смислу израде и одбране носи 90 бодова ЕСПБ. Након комплетирања студија полазник стиче звање *доктора наука Специјалне едукације и рехабилитације*.

Студијски програм докторских студија конципиран је у циљу пружања највишег нивоа образовања у домену специјалне едукације и рехабилитације особа са тешкоћама у менталном развоју и компетенција за обављање најсложенијих послова у области планирања, програмирања, имплементације и процесне и ефективне евалуације различитих модела превенције, детекције, процене, ране интервенције, едукације и пружања других облика подршке особама са тешкоћама у менталном развоју. Сврха студијског програма Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју докторских академских студија детаљно је описана у документу Документација докторских академских студија овог студијског програма (опис стандарда 2) и доступна је у електронској форми на сајту Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију. Сврха студијског програма Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју докторских академских студија је школовање кадрова оспособљених за планирање и реализацију оригиналних и научно утемељених истраживања у складу са највишим стручним и етичким стандардима, као и критичку анализу и мета анализу истраживања других аутора у области рехабилитације особа са тешкоћама у менталном развоју.

Поред израде и одбране докторске дисертације, споменуто је да је у четвртном семестру предвиђена израда и одбрана семинарског рада на основу критичког прегледа литературе, објављивање једног оригиналног научног рада везаног за тему докторске дисертације, као и израда и јавна одбрана пројекта докторске дисертације. Поставља се питање да ли постоје још неки услови за комплетирање ДАС.

Из извештаја о самовредновању из 2020. године и његовог Стандарда 4. и Стандарда 15. јасно је да је високошколска установа посвећена сталном унапређењу квалитета. Редовно се преиспитују циљеви студијских програма и њихова усклађеност са циљевима Факултета, структура и садржај ових студија, радно оптерећење студената, као и исходи и стручност коју студенти добијају када заврше студије. Студенти су активно укључени у систем процене квалитета. Установа перманентно унапређује програм, како се види и из извештаја о самовредновању, сарадња са послодавцима се остварује преко формираног Савета послодаваца који обезбеђују информације за оцену компетенција студената. Установа ће надаље промовисати програм докторских студија.

Прилог 1.1. понуђен је као линк на интернет страници „Акредитација 2020“ (<http://www.fasper.bg.ac.rs/akreditacija2020/akreditacija-20.html>). Факултет сваке године публикује штампани информатор за будуће студенте са информацијама о свим студијским програмима и условима уписа. Информатор је доступан јавности на сајту Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију.

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен.

Стандард 2: Сврха студијског програма

Студијски програм докторских студија има јасно дефинисану и сврху и улогу у образовном систему. Ова сврха подразумева школовање кадрова оспособљених за планирање и реализацију оригиналних и научно утемељених истраживања у складу са највишим стручним и етичким стандардима, као и критичку анализу и мета анализу истраживања других аутора у области рехабилитације особа са тешкоћама у менталном развоју засноване на доказима.

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 3: Циљеви студијског програма

Студијски програм ДАС Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју има јасно дефинисане циљеве који су усклађени са задацима установе и рефлектују очекиване компетенције које се стичу комплетирањем програма. Студенти ових докторских студија имају прилике да овладају методологијом научног рада и реализују научно истраживање које представља основ за израду докторске дисертације. Докторска дисертација је утемељена на оригиналним научним радовима, штампаним у међународним и домаћим научним часописима. Специфични циљеви су у складу са савременим правцима развоја одговарајуће научне дисциплине у свету.

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен.

Стандард 4: Компетенције дипломираних студената

Комплетирањем ДАС Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју, студенти стичу компетенције које обухватају опште и специфичне истраживачке способности које су подређене квалитетном обављању стручне и научне делатности. Савладавањем овог студијског програма полазници стичу и одговарајуће предметно-специфичне компетенције.

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 5: Курикулум

Докторске академске студије Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју трају три школске године, односно шест семестара. Настава у једном семестру траје 15 недеља. Активна настава се реализује кроз предавања и научноистраживачки рад, са по 20 часова у сваком семестру. Свака школска година се вреднује са 60 ЕСПБ, тако да укупан обим докторских студија износи 180 ЕСПБ бодова. Сви предмети прве и друге године су једносеместрални. На првој години слушају се два обавезна и два изборна предмета (по један из два изборна блока). На другој години докторских студија курикулумом су, осим два изборна предмета (по један из два изборна блока), предвиђени и: израда и одбрана семинарског рада заснованог на критичком прегледу литературе, припрема и објављивање оригиналног научног рада везаног за тему докторске дисертације, као и израда и јавна одбрана пројекта докторске дисертације. На прве две године докторских студија реализује се 450 часова предавања (више од 25% укупног броја часова активне наставе). Трећом годином докторских студија обухваћен је научноистраживачки рад, као и израда и одбрана докторске дисертације. Докторска дисертација је самостални оригинални научни рад студента докторских студија. Курикулумом су ближе одређени захтеви везани за припрему докторске дисертације, док је општим актом Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију одређен поступак

њене пријаве, израде и одбране. Половина ЕСПБ бодова предвиђених за реализацију докторских студија односи се на докторску дисертацију. Рад на докторској дисертацији носи 90 ЕСПБ бодова: сви предмети из треће године, један предмет из изборног блока и јавна одбрана докторске дисертације.

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен.

Стандард 6: *Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма*

Студијски програм докторских академских студија Специјална едукација и рехабилитација особа са потешкоћама у менталном развоју Универзитета у Београду структуриран је тако да студентима пружа најновија сазнања у интердисциплинарним областима које се изучавају у оквиру програма, конципиран је у складу са савременим светским токовима (Хрватска, Пољска, Чешка, САД – Колумбија универзитет, Универзитет у Охају, Либерти Универзитет у Вирџинија и Индијана универзитет) и у потпуности је усаглашен са другим програмима на истој установи. Анализом иностраних програма које је установа приложила у документацији (Прилог 6.4):

- Универзитет у Загребу – Едукацијско-рехабилитацијски факултет, Хрватска (www.erf.unizg.hr)

- Maria Grzegorzewska универзитет – Академија за специјално образовање, Пољска (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej; <http://www.aps.edu.pl/>)

- Карловом универзитету – Педагошком факултету у Чешкој (Pedagogická fakulta – Univerzita Karlova; <https://pdf.cuni.cz/PEDFEN-3.html>).

- Колумбија универзитет, САД, (Columbia University – Special Education Programs: Department of Health and Behavior Studies; <https://www.tc.columbia.edu/media/media-library-2018/departments/hbs/intellectual-disability-autism/IDA-PHD-EDD-HANDBOOK--08-2015-2.pdf>)

- Државни универзитет, Охајо, САД (The Ohio State University; Intellectual & Developmental Disabilities Psychology Graduate Program; <https://psychology.osu.edu/sites/psychology.osu.edu/files/IDD%20Requirements.pdf>)

- Либерти универзитет у Вирџинији, САД (Liberty University; <https://www.liberty.edu/registrar/wp-content/uploads/sites/119/2020/05/DASE-PHD-D.pdf>)

- Индијана универзитет, САД (Indiana University – School of Education; <https://education.indiana.edu/programs/graduate/doctoral/phd-special-education.html>)

Евидентна је усаглашеност са приложеним програмима у погледу услова уписа, трајања студија, услова преласка у наредну годину, стицања дипломе и начина студирања, што студентима омогућује равноправно укључивање у међународне стручне и истраживачке пројекте. Програм је у складу са задацима, прокламованим циљевима и основним принципима Болоњске декларације.

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 7: *Упис студената*

Резидентска комисија констатује да су услови за упис на студијски програм у складу са Законом о високом образовању. Усклађен је број уписаних студената на студијски програм са расположивим могућностима установе, број планираних студената у складу са бројем наставника који могу бити ментори. Овај стандард је испуњен.

РК је испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен.

Стандард 8: Оцењивање и напредовање студената

Рецензентска комисија констатује да је испуњен стандард, узимајући у обзир услове који дефинишу процедуре везане за реализацију докторске дисертације и одбрану докторске дисертације, присутна је усклађеност са захтевима стандарда, дефинисани су услови који одређују оцену научне вредности докторске дисертације и захтеви су усклађени са захтевима из одговарајућег поља. На основу података датих у табели 8.1. закључује се да су остварени научни доприноси и да се оцењују према броју научних публикација.

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 9: Наставно особље

Задовољен је стандард који прописује услов да половина од укупног броја наставника који учествују у извођењу наставе на студијском програму докторских студија треба да буде ангажована са пуним радним односом, тако да је од укупно 23 наставника (Табела 9.2) на докторским студијама, 23 и ангажовано кроз пуни радни однос. Такође, задовољен је услов да је 50% наставника укључено у научноистраживачке пројекте (Табела 9.4) односно, 100% је задовољен услов. Установа је приложила и Правилник о ближим минималним условима за избор у звања наставника на Универзитету у Београду, као и Правилник о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду.

Увидом у Табелу 9.7 закључује се да 12 ментора задовољава услов односно, имају довољан број радова објављених или прихваћених за објављивање у научним часописима према класификацији и мерилима Министарства просвете, науке и технолошког развоја. Обезбеђен је довољан број ментора за планирани број студената (10) на студијском програму.

Из приложене Књиге предмета и Књиге наставника закључује се да су студенти по завршетку овог програма оспособљени за самостални научни рад.

Увидом у Стандард 7 – Самовредновање, закључује се да су сви параметри стандарда у потпуности испуњени.

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 10: Организациона и материјална средства

Увидом у достављену документацију за акредитацију студијског програма ДАС Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју, Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитета у Београду и њеним упоређивањем са достављеним прилозима и табелама из Стандарда 9 и 10 извештаја о самовредновању, може се рећи да установа испуњава све критеријуме.

За потребе студијског програма обезбеђени су просторни капацитети у складу са захтевима свих видова наставе. Број студената који се планира за упис на докторске академске студије је 10 у трајању од три године, односно шест семестара. Студије се изводе на српском језику. Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију у Београду располаже простором, који је потребан за извођење наставе и спровођење студијског програма (докторских академских студија), у оквиру објекта самог факултета и наставних база (Светог Саве 16-18, КБЦ Звездара, ОШ Бошко Буха, Клиника за рехабилитацију, ОШ Драган Ковачевић, Школа Стефан Дечански, Центар за интеграцију младих) у укупној површини од 6612.5м² што је на укупно 1430 студената, 4,62 м² по студенту. (табела

10.1). Простор који је расположив за извођење наставе у складу је са стандардом који је прописан од стране Националног савета за високо образовање. Установа располаже са 6,992,6м² простора.

Предавања се одвијају у згради Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију и у установама за особе са тешкоћама у менталном развоју, на основу Уговора о пословно-техничкој сарадњи. Вежбе и стручна пракса се изводе у свим институцијама које су референтне за студијски програм.

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 11: Контрола квалитета

Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду је потпуно опредељен сталном унапређењу квалитета. Контрола квалитета студијског програма ДАС Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју спроводи се редовно и систематично путем самовредновања и спољашњом провером квалитета, како и дефинише Статут установе (чланови 38, 29, 50, 54-56). Факултет има Стратегију обезбеђења квалитета која је усвојена 2008. године. Овим документом су регулисане мере за обезбеђење квалитета, учесници и подручја (сви студијски програми, наставни процеси, научно-истраживачки и стручни рад, рад и избор наставника и сарадника, рад студената, учбеници, литература библиотека и информатичка структура, простор и опрема, управљање Факултетом и ненаставна подршка, финансирање факултета, као и учешће студената у процесу самовредновања и провери квалитета). Премда Стратегија покрива све релевантне области, њени циљеви нису назначени, а нити рок за достизање, када се претпоставља да стратешки документ важи 10 година. Установа ради на дефинисању нове Стратегије. Пример добре праксе је усвојени Акциони план за спровођење Стратегије обезбеђења квалитета (2020-2023) у 2020. години (Прилог 1.3. извештаја о самовредновању). Акциони план – табела акционог плана је саставно део извештаја о самовредновању.

Комисија за обезбеђење и унапређење рада Факултета састоји се од 15 чланова, од којих је 5 из редова студената. Кад се одлучује о питањима квалитета на Наставно-научном већу учествују и одлучују студенти који том приликом чине преко 20% чланова Већа. Факултет има и Комисију за самовредновање високошколске установе и студијских програма од 11 чланова, од којих два из редова студената. Последњи извештај о самовредновању је из 2020. године и ови извештаји се јавно публикују на сајту Факултета. Такође пример добре праксе је информатор о раду високошколске установе који се публикује сваке године, од 2014. године и доступан је јавности на интернет презентацији Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију особа са тешкоћама у менталном развоју, Универзитет у Београду. Ова публикација садржи поглавља о сталном унапређењу квалитета.

Самовредновање је саставни део Стратегије обезбеђења квалитета и спроводи се у интервалима од највише три године. Поступак самовредновања утврђен је Правилником о обезбеђењу квалитета и поступку самовредновања, који налаже да се у периодична самовредновања укључују резултати анкетања студената. Наставно-научно већа усваја извештај о самовредновању. Са резултатима самовредновања Комисија упознаје: наставнике и сараднике, студенте, јавност и надлежне државне органе подношењем извештаја о поступку акредитације. Сваки стандард из извештаја о самовредновању пропраћен је одговарајућом SWOT анализом и предлогом мера за унапређење.

Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма Националног савета за високо

образовање, Статутом факултета, Стратегијом обезбеђења квалитета и другим општим правним актима, утврђене су надлежности: студената, наставника, сарадника, ненаставног особља, Комисије за обезбеђење и унапређење рада факултета, стручних и органа управљања из области обезбеђења квалитета студијског програма основних академских студија. У интервалима од највише три године самовредновањем се обухватају: курикулуми, наставни процес, научно-истраживачки рад, избори наставног особља, рад студената, уџбеници, простор, опрема и управљање факултетом и његовим финансијама. извештај о самовредновању такође садржи резултате анкетирања студената и предлог мера за побољшање квалитета.

Установа је доставила све неопходне прилоге укључујући и Правилник о уџбеницима усвојен у 2008. години (Прилог 11.3).

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

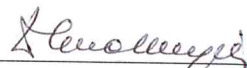
Стандард је испуњен.

На основу свега напред наведеног и предлога Поткомисије, Комисија је на седници одржаној дана 16. 12. 2021. године једногласно донела **Одлуку о акредитацији студијског програма Докторских академских студија (ДАС) – Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју**, сагласно члану 21. став 1. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021 и 67/2021 - др. закон), којим је прописано да Комисија одлучује о захтеву за акредитацију и спроводи поступак акредитације установа и студијских програма у области високог образовања.

Достављено:

- високошколској установи
- архиви

Председник Комисије

Проф. др Ана Шијачки